

Београд, 2011.

КО ЈЕ РЕКАО ЖИВЕЛИ

Роман једног живота

од Т. Х. Раича

Живо̄ӣ има смисла и кад нема смисла.

Смр̄ӣ нема смисла и кад има смисла.

Једино њӣће има смисла и кад нема смисла а има њӣћа.

ГЛАВА ПРВА

ТРСКАРА, БУТИК СРЕЋНИХ ДАНА

У којој ће бити речи о томе где све у овом роману почиње и где се завршава.

Е, да, хтео сам мало о Џомби.

Џомба располаже једном кафаном на Карабурми у којој редовно одседам. Рођени је угоститељ, мада нисам срео човека који мање прича, а да се сви, некако, лепе за њега. Најважније је да људи долазе. Неки не избијају.

Кад сам први пут ушао у Трскару питао сам се да ли је све у реду са мном. Отпрве ми је било лепо. А мени није лако бити лепо. Захтеван сам човек, уз то и естета: шанк је моја Аркадија. Волео бих да ми је постеља иза шанка – да ме нико не види док спавам. Спавао бих тамо, буразеру, не бих се трезнио.

Џомба није био мој друг све док га нисам упознао. А кад упознаш неког као што је он, упознаш цео свет. Схватиш да се сви други зову Али. Од њега сам научио

разне ствари, мада се многих више и не сећам. У потко-ри мозга, кажу упућени, смештени су центри који памте све што нам се дешава. Дакле, ако нешто некад и заборавиш, има неко у твојој глави ко то памти. Мада, ко предуго памти тај се непотребно мучи. Сећања су ретко кад лепа, и најчешће су скопчана с грижом савести. Поготово после пића.

Џомба има жену, а жена децу и сва су његова. Кад почне да му звоца, Џомба уме да заузме став:

„У овој кући сви имају слободу да кажу да сам у праву. То важи и за тебе, госпођо!“

Нема жене коју то не би гануло. Толика способност да се влада речима и осећањима а све у циљу стварања погрешног утиска код оног ко те слуша да си ти некакав филозоф, или у најмању руку неко ко мисли својом главом. Жене воле кад мислиш својом главом, али да то не износиш у јавност. Памет је лична својина и не треба је другима набијати на нос. Као да је мала ствар бити паметан, данас, кад има толико будала.

Џомба не тражи да свратиш, али кад дођеш лепо видиш да му је мило. Редак звер. Иначе, човек је мојих година. Фино обликован: стомак спреда, дупе позади, па кад ветар дува мислиш да се котрља низ Карабурму. Он је једини кафеџија кога жене оних који свраћају у Трскару не мрзе. Зашто је тако то ни Џомба не зна. Има у њему нешто што не иритира људе, самим тим ни жене. Ретки су такви примерци мушког рода.

Откад зна за себе био је сироче. А онда се оженио. Ми се зезамо да га је жена усвојила и да се никад нису венчали. Тако усвојен направио је четворо деце, све ћерке. Оне су сад велике и веома су лепе. У Трскару, наравно, не долазе. Via Silicon Walley – у Страхињића Бана. Шта ћеш, деца ко деца, треба им времена да се навикну на праве вредности.

Џомба је као мали био препуштен сам себи. Годинама је живео по домовима. Онда га је неко видео како игра фудбал и одвео у ОФК. После пола године играо је за први тим и веле (ја га нисам гледао) да је био најбољи бек с ове стране Дунава докле поглед сеже. Једноставно, био је непрелазан. Кажу да су му крила остављала лопту јер није имало смисла ићи у напад с Џомбине стране. А онда га је, како то у фудбалу често бива, неки сивоња тако поткачио да му је колено зинуло ко Павароти, оно кад му га даје пуним плућима.

Изнели су га с терена на носилима и никад се више није вратио. Кажу да му је сломио ону кошчицу око које се у колону све врти, не знам како се зове. Тако је Џомба на носилима отишао у легенду. Већ је био укресао сва четири детета и будућност му није изгледала ружичасто. Чак га и Ковиљка, његова жена, која га иначе никад ништа није питала, упитала: „Шта ћемо сад?“

Џомба ништа није одговорио. Одлучио је да сачека да му колено зарасте па да онда види шта ће даље. Кад је стао на обе ноге прво што је урадио – почео је да шепа. Затим је отишао на Омладински стадион. Сео је и попричао с управом. Доктор Аца му је обећао да ће му ОФК помоћи да нешто отвори. Тако ми сад имамо Трскару где пијемо а Џомба несигуран извор прихода који неправилно капље, али капље, што ће рећи да Џомба увек има више у срцу него у буђелару. Признаћете, буђелар ту није ништа крив.

Срећом, Трскара одолева. Што јес', јес': давно је Џомба скрцао то своје колено, а бирцуз је још на адреси: угао Пере Ђетковића, Астрономске и Лоркине. Стратешко место. Кажу да је ту некад била караула с које су Срби надгледали Дунав – да не упадне у лоше друштво.

И тако, теку дани земаљски, и нико се не жали...

На Карабурми нико никад не штрајкује. Нико нема много, али сви имају, рекло би се, кол'ко треба. Најчешће

то није довољно, али увек постоји горе, тако да овде сви верују да бољи дани нису далеко, да су, такорећи, надокхват руке. Таман онолико колико ОФК-у треба да постане првак државе. Или да испадне из лиге.

У овој земљи у којој ништа не траје предуго, где осим паштете ништа нема рок трајања, Трскара изгледа вечна.

Зато и кажем себи: док има мене биће Јаше Гробарова.

А ни Трскари неће фалити трска с главе.

Хауг!